

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Megjelenik a szorgalmi időben minden szombaton.	Szerkesztő és laptulajdonos: Dr. KOMLÓSSY FERENCZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST
Előfizetési ár: Égész évre 4 frt Fél évre . . 2 frt	Főmunkatárs: Zelliger Vilmos.	VI., Éreek-utca 2. szám.

TARTALOM: Néhány szó a régi és az új nyugdíjtörvényről. Erdélyi Imre. — A tanítók nyugdíjáról. — Előgyakorlatok az írva-olvasás tanításához. — T á r c z a: Azok a kicsinyek. Szokoly István. — Irodalom és művészet. — Vegyesek. — Kiadóhivatali posta. — Hirdetések.

Néhány szó a régi és az új nyugdíjtörvényről.

(Felolvasatott a szatmár- és ugoesavármegyei róm. kath. néptan.-egyesület 1891. nov. 5-ki közgyűlésén).

A tanítói nyugdíjt szabályozó törvény még bölcsőjében ringott, midőn a tanítók ezrei már is idegenkedéssel viselkedtek iránta, pedig egy új, egy jobb korszaknak előhírnökét rebesgették magukra nézve.

A nyugdíjtörvény sok sérelmes pontjai közül csak egyet említek ez alkalommal, a 7-ik §-t, mely azt mondja, hogy »aki 40 beszámítható éven át szolgált s élete 65-ik évét betöltötte, élete végéig élvezendő rendes nyugdíjjal távozzon tanítói állomásáról«.

Ha meggondoljuk azt, hogy a törvény értelmében a nyugdíjba lépés a 21-ik életévvel kezdődik, 40 évi szolgálat mellett a tanító 61 éves, de a 65-ik évét még nem töltötte be s így kerek 4 évig kell még várni, hogy nyugdíjba léphessen.

Ezen sérelmes pont mellett a katolikus tanítókra nézve egy jogaikban mélyen sértő intézkedés is történt, a mely a nyugdíjtörvény megalkotása óta helyzetüket rosszabbra fordította a nyugdíjazás terén.

Ugyanis az 1793-iki »Ratio educationis publicae« 30 évi szolgálat után teljes nyugdíjat biztosít a kath. tanítóknak s ezt az 1875. évi XXXII. nyugdíjtörvény törvényesíti is.

A nyugdíjtörvény megalkotása óta 16 év telt el s ezen 16 év alatt számtalanszor hangzott fel úgy a képviselőházban, mint a tanító-egyesületekben, hogy a nyugdíjtörvényt revideálni kell, mert ily állapotban az ma már tarthatatlan.

Nem követek el — azt hiszem — szerénytelenséget, ha a tisztelt közgyűlés engedelmével jelen alkalommal felidézem, hogy tanító-egyesületünk 1889. év ápril 24-én tartott közgyűlésén a nyugdíjtörvény megváltoztatása érdekében állást foglalt s vezér-szerepre vállalkozott.

Beható és élénk tárgyilagos tanácskozás után kimondotta a közgyűlés, hogy intézzen feliratot az

egyesület úgy a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, mint az országgyűléshez. Ezeken kívül megkereste még egyesületünk az ország összes egyesületeit, hogy hasonló kérelmekkel járuljanak ők is a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz és az országgyűléshez.

Nem kellett soká várni, felismerték a társ-egyletek is, hogy itt az idő a tömeges társulásra, hogy czélhoz érjünk.

Kérelmünk főbb vonalakban az volt, hogy a tanítók úgy nyugdíjaztassanak, azon kules szerint, mint az állami hivatalnokok, t. i. fizetések arányában, mert csak így lehet a törvény, falusi kisebb és nagyobb városi tanítókra nézve egyaránt méltányos; továbbá a tanító-özvegyek és árvák, kik ez idő szerint 84 forintnyi évi segélypénzből a legnagyobb nyomorban tengődnek, hasonló módon a hivatalnoki özvegyek és árvákhoz képest nyugdíjban részesíttessenek; végre hogy 30 évi szolgálat után életünk végéig élvezendő teljes nyugdíjjal távozhassunk tanítói állomásunkról s ne köteleztessünk mi — az állami tanítók mellett — egész méltánytalanul 40 évi szolgálatra, és ne tűzessék ki feltételül a nyugdíjképességhez a 65-ik életév betöltése. (A kormány elvetette e kérelmet. Szerk.)

Esdő szavunk végre meghallgatásra került; két és fél évig gyűltek halomra a kérvények ezrei, míg végre ezelőtt pár hónappal a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter úr betérjesztette az orsz. gyűléshez a nyugdíjtörvényre vonatkozó változtatásokat.

El kell ösmernünk, hogy sok tekintetben javulást látunk a régi nyugdíjtörvény és az új javaslat között. Egyik fő javulás abban látható, hogy évi 300 forintnyi nyugdíjban fognak részesülni azon tanítók és tanítónők is, kiknek fizetése nem éri el a törvényben megszabott minimumot vagyis a 300 forintot.

A kiknek fizetése pedig több 300 frtnál, azok egész fizetésüket fogják nyugdíjképen kapni.

Javulást látunk az özvegyi segélypénzeknél is, a mennyiben az özvegy, az elhalt férj legutolsó beszámítható évi fizetésének 50%-át kapja férje

halála napjától, mely félév múlva tétetik folyóvá. Az ország 25 ezer tanítójának kérelme tehát, a mint a fentebbiekből láthatjuk, csak részben találtattak méltánylásra, mert a mit talán legelőször kellett volna mondanom, a 40 évi szolgálai továbbra is érvényben marad, talán éppen azért, hogy a nyugdíjazás gondtalan vagy talán nagyon is terhes éveit, mely a sűrű már csak pár lépés, ne élvezhessék azok, kiket oly szívesen nevez a mai kor a nemzet napszamosainak.

Bármily magas nyugdíjat biztosítana is számunkra az új törvény, mi tanítók nem nyugodhatunk abban meg mindaddig, míg a szolgálati élet lejobb nem szállítják; s nem nyugodhatunk meg mi különösen katolikus tanítók, mert ezen törvény megalkotásáig mi sokkal előnyösebb nyugdíjazási elvek és szabályok mellett hajthattuk le fejünket agg korunkban.

Az 1793-iki »Ratio educationis publicae« mellett érvényben van a kath. tanítókra nézve az 1845. évi 25,224. számú helytartó tanácsi szabályzatnak 71. §-a, melyet az 1875-iki törvény szentesített.

Ebben a 71. §-ban pedig két oly pont van, amely döntő súlyú. Az első azt mondja, hogy a »r. k. tanítók 30 évi szolgálat után teljes nyugdíjat kapnak«, a másik pedig azt mondja, »hogy kedvezőbb ellátás iránti szerződés szabad és érvényes, ellenben ama szabályoknak megszorítása még önkényes lemondás mellett is tilos«. A tanítók tehát nem holmi ábrándokra, hanem kötelező törvényi rendelkezésre alapítják kérésüket a 30 éves nyugdíjazás dolgában! És ezt a kérelmet az új törvényjavaslat szerzőinek sem lett volna szabad kicsinyleni. Ez az a két pont, a mely a tanítókat ismét izgatottságba hozta és törvényes jogaik meg-

védésére oda fordulnak, ahol azok megvédésére fordulniok kell, az országgyűléshez. Egyesületünk csekélységemet bizta meg, hogy jelen alkalommal tegyék előterjesztést a további teendőkre nézve.

Nehogy tájékozatlan, ide-oda kapkodva mondassak nem egészen biztos felvilágosításokat a szept. 30-án tartott nagy választmányi gyűlés megbízásából Jankovics János jegyző-társam és csekélységem azzal bizattunk meg, hogy iparkodjunk egyes hírneves országgyűlési képviselőknél és a fővárosi sajtóban, melyeknek állandó tanügyi referensük van, adatokat szerezni arra nézve, hogy az általam fentebb említett s a kath. tanítókra nézve oly fontos »Ratio educationis publicae«, a revízió után, tehát az új nyugdíj-törvény után is érvényben marad-e?

Tisztelettel jelenthetem a t. közgyűlésnek, hogy kérdezősködéseinkre készséges válaszokat kaptunk, ugy a sajtóban, mint egyik nagynevű országgyűlési képviselő urtól, közvetve a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól.

Nem tartom itt szükségesnek, hogy az érkezett becses válaszokat referádám keretébe felvegyem, csak jelezni kívánom, hogy ezen válaszokban egyhangu nézetre találtunk, hogy ha a javaslat törvénynyé válik, a tanítók elestek a 30 évi szolgálat utáni nyugdíjaztatástól. De egyuttal kifejezésre talált azon nézet is, hogy a tanítók határozottan tartsák fenn a helytartó-tanácsi rendeletben fentebb említett, nyíltan kifejezésre jutott álláspontot, a 30 éves nyugdíjazást. Hogy elérhető lesz-e az új törvényben a 30 éves nyugdíjazás, ahhoz kevés reményt fűzhetünk, de mert ezelőtt két és fél évvel éppen ezen alapon indultunk ki kérényeinkkel a nagy útra, ma sem helyezkedhetünk más álláspontra.

TÁRCZA.

Azok a kicsinyek.

A tanító, ha szeretettel végzi hivatását, legtöbb örömét az iskolában találhatja meg. Ez a nagy világnak egy kis miniatúr kiadása. Megtalálhatjuk itt a drámát is, a víg jeleneteket is akár hányféle kiadásban. Ezek az apró jelenések azok, melyek az anyagiakkal való küzdelem mellett is kedvessé teszik előttünk pályánkat. Ime egy-két kép abból a kis világból.

Egy óra van délután. Szorgalommal olvasgatók kis szobámban, készülök az előadásra. Keserves sirás zavarja meg elmélkedésemet; kinézek, keresve a baj okát. Egy kis újoncz akar elrohanni mellettem. Jaj anyám, kikapok! bögi a haza leendő reménye. Megállj piczikém, hova olyan sietve? és csak nagy nehezen birom visszatartani a meneküléstől s vezetem az iskolába, hol meglepő látvány tárul elém. A színehagyott öreg tábla s a rozoga, Noé idejében készült három láb ott feküsznek a padlón elterülve, mintha mondanák: »Uram! a kulesot beadtuk, kérjük a nyugdíjat vagy a végkielégítést«. Az egész iskolában siri esend; mindenki

várakozással van eltelve: miként nyúztatik meg a kis Pistyi? mert ő volt a bűnbak. Nem készakarva, csak úgy véletlenül — a nagy sietségben történt meg a baj. Valamiképp beakadt a táblába s az az állvánnyal együtt leborult előtte. Képzelmünk az ijedséget. Félve tekint rám szegény s várja az ítéletet; olykor-olykor azonban az ajtóra tekint, mintha még most is jobbnak tartaná a menekülést. Minek büntetni azt, ki már ugy is bűnhődött. Ott az ijedség és félelem. Nem büntetek, de a tanulságot levonjuk. Lássátok fiaim, a szelesség és vigyázatlanság mily bajt okoz. Sokszor nem készakarva is nagy bajt idézhetünk elő, ha nem vagyunk eléggé óvatosak és elővigyázók. Pista szeles volt, azért ment a táblának, szerencse, hogy nagyobb baj nem történt. Vigyázni fogsz máskor ugy-e? Igen, szölt megkönnyebbülve a kis bűnös — és helyére küldtem. Csak láttad volna kedves olvasó azt az örömpirral vegyített halás tekintetet, hogy ily simán mult el a dolog.

A tábla ismét helyreállt minden baj nélkül s teljesíti továbbra is hűségesen szolgálatát, míg egy jobb kor ujjal cseréli fel.

A hangyaszorgalmú munkacsendet sirás zavarja meg. Mi baj Pali? Karoly kiöntötte a tintát — szól a kárvallott. Csak félig adtam neki krajczáért —

Ugyanazért bátor vagyok ezen, minket tanítókat közvetlen érdeklő nagyfentosságu ügyre nézve indítványomat a következőkben tisztelettel megtenni: Ugyanis mondja ki a t. közgyűlés, hogy az eddigi eredmény tovább biztosítására nézve a 30 éves nyugdíjazás mellett ügyünk hathatós támogatására nézve legelső sorban a főrendiházban való pártfogásra mély tisztelettel fölkéri Meltóságos és főtisztelendő püspök atyánkat, kinek kegyes jóságáról, atyai meleg szeretetéről mindenkor biztosítva voltunk; másodsor tisztelettel kérje egyesületünk a megyénkbeli összes országgyűlési képviselő urakat, hathatós támogatásra; harmadsor tisztelettel kérje fel egyesületünk az országgyűlési pártok elnökségeit és azon befolyásos nagynevű képviselőket, kik a tanítók ügye iránt mindenkor állandó érdeklődést tanusítottak; szóval, mondja a mélyen tisztelt közgyűlés helyeslését a további mozgalomra nézve. *Erdélyi Imre.*

A tanítók nyugdíjáról

és azok özvegyeinek és árváinak gondozásáról szóló törvény módosítása ügyében benyújtott törvényjavaslat tárgyalása a képviselőházban, decz. 16-án.

Általános tárgyalás.

Spóner Andor előadó: Előzőleg ösmerteti a régi törvény által teremtett viszonyokat, s utal rá, hogy a közvélemény már sürgősen követelte a törvény módosítását. Ösmerteti ezután a javaslat lényeges intézkedéseit s végül elfogadásra ajánlja azt.

Földváry Elemér: Nem állíthatja azt, hogy a javaslat az ő vágyai netovábbjának megfelelő, de meg lévén győződve, hogy a miniszter a gyó-

szól a másik. Ah, hát cseréltetek? Ki vele mind a ketten. Vissza a krajczárt meg a tentát! Nem tiltottam meg már többször szigorúan a cserélést? No, mi lesz? Károly kiönti mind. Elvette az enyémet is — szól ordítva Károly, mert még volt benne nekem is egy kevés! Nagynehezen bírtam kiegyenlíteni a dolgot. Mig befelé mennek, mérgeesen odasúg Károly: Megállj, kirántom a füledet, csak kimenjünk. Meghallottam. Mit mondtál? Ide rossz szívű gyermek, térdepelni. Ő azonban makacs, nem akar hallgatni a szóra; sőt valamit dörmög is magában: nem jövök többé iskolába. Feszülten figyel az osztály, mi következik most. Ha engedni, a tekintélynek vége; de a harag és indulatnak rajtunk erőt venni még sem szabad, mert a hevesség sokszor nagy bajt és kellemetlenséget okozhat.

Azért karon fogom s így szólok hozzá: Nem akarsz engedelmeskedni, és iskolába sem akarsz többé járni, jó! Akkor mehatsz haza, de azonnal; Lajos és Pista majd veled mennek s megmondják szülőidnek, miért mentél haza.

A szerep megváltozik. Küzd a dacz az engedelmességgel és a szülőktől való félelemmel, végre győz az engedelmisség. Szó nélkül megy térdepelni. Ima után így szólok hozzá: Károly, te rossz-

gyítás utján elment odáig, a meddig viszonyaink között emelhet, örömmel fogadja ezt a javaslatot is. Egészen megokoltnak (?) találja a negyven évi szolgálatot, melynél kevesebbet a mai viszonyok közt aligha lehetett volna megállapítani. Reményli azonban, hogy a helyzet javulása meg fogja hozni e tekintetben is a tanítók óhajainak megfelelő változást. A maga részéről őszintén sajnálja, hogy a miniszter a nyugdíjalap emelésére nem talált más módot, mint a tanulók által eszközzendő 15 kros befizetéseket; szerinte a mód nem igen fog hozzájárulni a tanítók tekintélyének emeléséhez.

Kovács Albert: Birálat alá veszi a javaslatot, azt konstatálja, hogy a javaslat főelőnyét az a rendelkezés képezi, melynek értelmében ezentul a tanítók is úgy fognak nyugdíjaztatni, mint az állami tisztviselők. Számszerű birálatának során kifejezi azt a hitét, hogy a jelentésben tévedésnek kell lenni, mert ott csak nyolcz milliányi tőkéből van szó, holott az az ő számításai szerint kilencz milliót is kitesz. Azt sem tudja felfogni, hogy miért van ez a 8 millió is csak 4%-os kamatozással előirányozva, holott bátran lehetne 4½%-ossal előirányozva, miután ma a tőke átlag többet szokott jövedelmezni 4%-nál. A jelentésben egyáltalán sok a hibás számítás, s ezekre rá is mutat. A tizenöt krajczáros befizetéseket eltörölnökök tartja, de azért a javaslatot, nehogy a reform késedelmet szenvedjen, elfogadja, de reméli, hogy a nemzeti párt nemsokára abba a helyzetbe fog juthatni, hogy az átalakított törvényt revízió alá vehesse. Ebben a reményben szavazza meg a törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés.)

Roszival István: A közóhaj követelésének kiélegítését látja e javaslatban. Szerinte a fizetési módzatok most kedvezőbbek, mint a régi törvényben.

szívű vagy. Mire tanítóttalak én téged? hogy amit nem kívánsz magadnak, te se tedd embertársadnak. S te mégis bántani akarnád Palit? Szép tett volna-e ez tőle? mondom az iskolának. Nem! hangzik az egyöntetű felelet. Ha nem, akkor béküljétek ki és többé ne cseréljétek. Pali ide, fogjátok kezét, hogy egymást ezután szeréteitek és megbocsájtótok egymásnak.

Mig a két ellenfél szemlesütve, de mosolyogva nyujtanak egymásnak kezét, alig bírja magában tartani nevetését az osztály az affér ilyenképeni elintézése felett s vig örömmel eltelve megy haza a kis sereg.

Csendesen gyakorlatokat készítünk. Egyszerre csak megszólal sírva Laczi: Tanító úr! Imre kihúzta a fogamat. Ejnye, mi a tatár, mutasd csak? s magamnak is mosolyognom kellett a gyereken. Ej Imre, mit tettél? szóltam komoly arcot vágva. Azt én nem is tudtam eddig, hogy itt borbély is van. Ő mondta, hogy húzzam ki; szólt a hat éves fogművész. Nem igaz! vág vissza a paciens. No várj, gondoltam magamban, teszünk egy kis tréfát. Barátom, a közmondás azt tartja: fogat fogért, azért Laczi is kihúz egyet Imrének. Nyisd ki a szád, mutasd meg melyiket? Az én ujonczomnak lassan megerednek a könnyei, de mégis kitátja a

Reméli, hogy a negyven évi szolgálati időt a törvényhozás idővel harmincz évre fogja leszállítani. Elismeréssel van a miniszter iránt és a javaslatot elfogadja.

Apponyi Albert gróf: A javaslatot, nem akarván annak életbeléptetését késleltetni, elfogadja, de ki kell jelentenie, hogy annak rendelkezéseit elegendőknek nem tartja.

A tanítói állást jellemezve, azt fejtegeti, hogy a működési idő kiszámításánál a 21 életév vétesék alapul. Szerinte az egyetlen helyes alapot csakis a tanítás tényleges megkezdésének időpontja képezheti.

Ezután a megkívánt szolgálati évek leszállításáról beszélt. Határozottan méltányosnak tartaná a 35 éves szolgálati idő megállapítását. E mellett szól egy speciális körülmény is. Az 1875. t-cz. 32. szakasza ugyanis akként rendelkezik, hogy ahol a törvény életbeléptekor a tanítói állás kedvezőbb nyugdíjazással van egybekötve, mint a minőt a törvény megállapít, ott az ezentul sem csökkenthető. Már most e kedvezménynek fentartása a szőnyegen levő javaslatban nines világosan kimondva, holott pedig e kedvezmény megszüntlése ép oly sérelmes, mint jogosulatlan volna. Ezért is leszállítandó volna a szolgálati idő, mert ily esetben az intézkedés sérelmes volna is csökkennék.

Sérelmesnek mondja ezután azt a szakaszt is, mely elrendeli, hogy a működési idő csak az 1870. évtől számíttassék. Mind e kifogások elég nagyok arra, hogy rendes körülmények között a javaslatnak átdolgozás céljából való visszautasítását javasolja. Tekintetűl azonban arra a körülményre, hogy e javaslatnak január 1-én életbe kell lépnie, minden késleltetéstől tartózkodni kíván.

De nem mulaszthatja el, hogy rosszaságát ne fejezze ki a kormány iránt, mely egy január 1-én

száját és sirva mutatja: ezt... A kis Laczi szemei csak úgy ragyognak; mint a sas prédája után, kap a mutatott fog felé. Megállj, hát megtennéd? Nem sajnálnál neki fájdalmat okozni? Igaz, ő nem jól tett, de önbirája mégis senki sem lehet. Még akkor sem szabad rosszat tenni embertársainkkal, ha azt mások akarnák.

A borbély azonban ha fogat húz, fizetést kap, azért Laczi helyett most majd én fizetlek. Egy óráig itt maradsz becsukva (első fog, kiesett volna magától is, a büntetést elégnék találtam). Eljött a 11 óra, a leendő fogoly megnyugvással látszék viselni sorsát. Könnyezett, de fennhangon nem sírt. Megesett rajta a szívem; már pardont akartam neki mondani, midőn kijön négy hatodik osztályú tanuló. Tanító úr kérjük szépen, ereszsze haza Imrét, engedje el büntetését, ő megfogadja, hogy többé nem lesz rossz. Igaz, Imre? I—i—igen! Ki ne bocsájtana meg itt, hol ily szépen nyilvánul a kölcsönös szeretet s a részvét?

Ezek azok a kis képek a gyermek-világból, melyek oly kedvessé teszik nekem ezt az iskolát, s tudom bizonynyal, mindazon kartársak előtt is, kik velem együtt éreznek.

Szokoly István.

életbeléptetendő javaslatot decz. 16-án vétet tárgyalás alá, mikor annak lényeges módosítására már a kellő idő hiányzik. A két rossz közül a kisebbet óhajtván választani, a javaslatot elfogadja, de egyuttal határozati javaslatot terjeszt be, melyben különösen két szempontnak kíván érvényt szerezni: 1. A törvényjavaslatban a teljes nyugdíj élvezetének feltételeül kitűzött 40 évi szolgálat rövidebb időre, különösen pedig rokkantság esetében 30 esztendőre szállíttassék le.

2. Az 1870. év előtt szolgálatba lépett tanítók ezen évet megelőzőt szolgálati évei a nyugdíj megállapításánál a későbbiekhez hasonló hatályal számíttassanak be.

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Kovács Alberttel polemizálva kifejti, hogy a matematikai mérleget külön e célra meghívott szakember végezte, számadásait egy másik szakember ellenőrizte s végül a pénzügyminiszterium vizsgálta felül. Ezek számításait biztosabbnak tartja, mint Kovács hozzávetőleges számításait.

A nyugdíj-tőke fölszaporodására vonatkozólag megjegyzi, hogy az látszólag fölszaporodott ugyan kilencz millióra, de ebből a hátralékokat kellett törleszteni.

Kovács Albert azt is kifogásolja, hogy a tőke kamatozását nem 4 és fél százalékkal előirányozták. Erre megjegyzi, hogy ha a tőke többet fog jövedelmezni, nagyon jó lesz, de a reális számítás alapján csak a biztos jövedelmet lehetett venni. Egyébként az a fél százalék csak negyvenezer forintot tenne ki s a reformhoz többre van szükség. Nagy köszönetet szavaz Kovács Albertnek, ki felszólalásával megmutatta, hogy mennyire szereti a népoktatás ügyét.

Áttérve ezután Apponyi Albert gróf beszédére, kijelenti, hogy maga is belátja azt a vizsátságot, mely szerint egyesek későbbi időtől számítandó évek mulva kaphassanak csak nyugdíjat, nem pedig attól az időtől fogva, mikor működésüket megkezdtek.

Apponyi is felhozta azt az érvet, mely a különböző kérvényekben is kitejezést nyer, hogy ugyanis a tanítók alig fogják megérhetni azt a kort, midőn teljes nyugdíjat élvezhetnének. A statisztika azt bizonyítja, hogy a tanítók legmagasabb kort érnek...

Hock János: Mert mértékletesen kell élniök.

Csáky Albin gr. miniszter: Aztán a tanítók között nem olyan ritka az ötvenéves jubileum sem. Tehát az intézkedés nem olyan drákói, mint a hogy azt feltűntetik. A gyakorló-iskolai tanítók ügyében felhozottakra megjegyzi, hogy a szerzett jogokat a javaslat érinteni nem fogja. Az 1870. évtől való számítás sérelmet valójában nem képezhet, mert azok a tanítók, kik 1870. előtt kezdték működésüket, az 1870. előtti időért azok által fognak honoráltatni, a kik arra kötelezettséget vállaltak, az 1870. év utáni időért pedig a nyugdíj-alapból.

Áttér ezután a hiányos munkabeosztás vádjára és megjegyzi, hogy ő a javaslatot már júniusban beterjesztette s így ha a javaslat máig tárgyalható nem volt, azért őt jogosan vádolni nem lehet.

A benyújtott határozati javaslatot nem fogadhatja el, mert a neki kiállított szegénységi bizonyítványt csak nem írhatja alá. A törvényjavaslatot elfogadásra ajánlja.

Kiss Albert: Nem tartja helyesnek a miniszter számítását. Szemére veti, hogy egy ilyen nagy alkotásnál az állam egyetlen krajczárral sem járul hozzá az eddigi alaphoz. Kimutatja, hogy az egyes tanítói állomások után a nyugdíj-alapba befizetett összeghez az állam semmivel se járul. Ennek a törvényjavaslatnak állami jótékony egyesületnek kell lenni, nem pedig biztosító intézetek mintájára alkotgatnia. Nem tőkegyűjtés a cél, hanem a sebek orvoslása. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

Csáky Albin gr. miniszter: Jobb szeretne nagyobb összeggel járulni a nyugdíj-alaphoz, de tekintetbe kellett vennie az ország fináncziális helyzetét, számításba mindazon kiadásokat... (Főlkialtások balról: katonai kiadásokat!) azokat is.

De mikor éppen a t. ház előtt fekszik — ugymond — egy javaslatom a tanítói fizetések szabályozásáról, mely szerint a költségvetésbe évente 600 ezer forintot meghaladó összeg lesz felveendő a tanítói fizetések javítására s a mikor egyuttal javaslatot készítek elő a felekezeti és községi középiskolák tanárainak nyugdíjazásáról, a mi szintén jelentékeny mérvben igénybe fogja venni az államkincstárt; akkor nem tartottam opportunusnak a törvényhozástól az állami segély felemelését kérni.

Végül kijelenti és újból hangsúlyozza, hogy a ház elé terjesztett számadások a legnagyobb mértékben reálisak és helyesek.

Kaas Ivor báró: A matematika túlhajtásának mondja azt, ha egy tanítót, a ki megrokkant, nem nyugdíjaznak bizonyos matematikai mérleg rideg számításai miatt. Midőn az ellenzék még póthitelek megszavazására is hajlandó: akkor a kormány igenis az állam részéről is biztosíthat támogatást a tanítók nyugdíjalapjának. A maga részéről a polgári iskolai tanítók kérvényének pártolására szóval fel és méltányosnak tartaná, ha a tanítóknak biztosított jogok a polgári iskolai tanítókra is kiterjesztnének.

Dániel Márton: Kijelenti, hogy a törvényjavaslat nem felel meg mindenben az ő intenczióinak, de azért elfogadja a javaslatot.

Szederkényi Nándor: Kifejti aggodalmait e törvényjavaslattal szemben, mert a viszonyok javulását csak kis mértékben mozdítják elő. Fejtegeti a javaslat intézkedéseinek egyes feltűnőbb visszáságait.

Elnök az általános vitát berekeszti.

Következnek a zárószavak:

Csáky Albin gr. miniszter: Kifejti, hogy mért nem teljesíthette azt, a mit polgári iskolai tanítók kívánnak. Ha teljesíteni akarta volna, akkor nem 2, hanem 12 százalékot kellett volna a tanítóknak befizetniök, a mit pedig az ő csekély fizetésükre való tekintettel, méltánytalanság lett volna követelni. Azt nem lehet törvénybe ígatni, hogy munkaképtelenség vagy rokkantság esetén már 30 évi

szolgálati idő után is teljes nyugdíj fizettség; a munkaképtelenség megállapítása nagyon nehéz volna.

Apponyi Albert gróf: Meglehet, hogy a miniszter szóló határozati javaslatát szegénységi bizványnak tekinti, de hisz ő a javaslatot nem is a miniszternek, hanem a háznak ajánlotta elfogadásra s kéri is a házat, hogy a miniszter jogos vagy jogtalan érzékenykedésére való tekintet nélkül, az ügy érdekében fogadja el a határozati javaslatot. Ismétli, hogy ő és elvbarátai a nyugdíj-alapot nem tekintik olyan Prokrusztesz-ágyának, melybe a tanítók nyugdíjazását bele kell szorítani s ők állami támogatástól nem riadnak vissza s a határozati javaslatot újból elfogadásra ajánlja.

Elnök indítványára a ház első sorban a törvényjavaslat felett dönt s azt *általánosságban elfogadja.*

Apponyi Albert gróf indítványa felett szavaz és azt a többség mellőzi!!

Hiába volt tehát minden kérvényezés. A kormánynak jó indulata nem őszinte a tanítók iránt. (A részletes tárgyalást a jövő számban hozzuk.)

Előgyakorlatok az írva-olvasás tanításához.

(Mutatvány *Juhay Antalnak:* »A gyermek első tanítója« czim alatt megjelent vezérkönyvéből.)

(Folytatás és vége.)

Édes szüleitek titeket is azért adtak fel az iskolába, hogy itt mindenféle jót és hasznost tanuljatok, hogy majd ha megnőttök, ti is megelégedett, derék emberek legyetek. De addig még sokat kell tanulni. Tanulástoknak azonban csak akkor lesz látatja, ha az iskolában mindig jó viseletűek, figyelmesek és szorgalmasak lesztek. Majd meglátom, ilyen gyermekek lesztek-e ti!?

Rajzolni már tanultatok. Nem egy van közte-tek, a ki ügyesen lerajzolta a létrát, a lóczát, a horgot, a horoggémet és a horogostort is.

Most ismét rajzolni fogunk. Azért elő fogjátok venni palatáblátokat és palavesszőtöket. Majd meglátom, nem felejtettétek-e még el, hogyan kell azt zaj nélkül egyszerre csinálni. A palatáblát és palavesszőt elő fogjátok venni! Jegyezzétek meg, hogy a palatáblának mindig azt az oldalát fordítátok felfelé, a melyiken olyan vonalozás van, mint a nagy táblának felétek fordított oldalán! A nagy táblának most az az oldala van kifelé fordítva, a melyiken csupa vízszintes vonalak vannak. (*Kettős vonalozás*) Most tehát: Palatáblát és palavesszőt elővenni! *Egy! Kettő! Három!* A ki-nek táblája nem így van fordítva, az fordítsa szintén arra az oldalra, a melyiken csupa vízszintes vonalak vannak! Most megnézem: jól vette-e ki mindenik a palatábláját? Milyen fekvésű vonalak vannak a te palatábládon N.? Hát a tieden, N.? Hát a tieden? Látom, hogy most mindnyájatoknak a helyes oldalára van fordítva a palatáblája. Most nézzetek a nagy táblára! Milyen fekvésű vonalak vannak a nagy táblán? A nagy tábla vízszintes vona-

lai egymástól mind egyenlő távolságban vannak-e? Ha a nagy tábla vonalait jól megnézték, észre fogják venni, hogy két-két vonal közelebb van egymáshoz. Az a két vonal, a mely egymáshoz közelebb fekszik, *vonalpárnak nevezeték*. Hogy nevezzük azt a két vízszintes vonalat a táblán, a mely egymáshoz közelebb fekszik? Mit nevezünk vonalpárnak? Hány vonal van a vonalpárban. A vonalpár hány vonalból áll? *A vonalpárban azt a vonalat, melyik az alsó fölött van, felső vonalnak nevezük*. Mit mondtam én most N.? Hogy nevezzük a vonalpárnak azt a vonalat, a melyik a másik fölött van? Melyik vonalat nevezzük a vonalpárban felső vonalnak? A vonalpárban azt a vonalat, a melyik a felső vonal alatt van, alsó vonalnak nevezzük. Hogy nevezik a vonalpárban azt a vonalat, a melyik a felső vonal alatt van? A vonalpárban melyik vonalat nevezzük alsó vonalnak? Ha nagy táblára húzott vonalakat jól megnézték, észre fogják venni azt is, hogy a vonalpár fölött valamivel nagyobb távolságban mint a vonalpár vonalai, szintén van egy vízszintes vonal. Azt a vízszintes vonalat, a mely a vonalpár fölött kissé távolabb fekszik, felső segédvonalnak nevezik. Hogy nevezzük azt a vízszintes vonalat, a mely a vonalpár fölött fekszik? Mit nevezünk felső segédvonalnak? De nemesak a vonalpár fölött, hanem a vonalpár alatt is van egy vízszintes vonal. Azt a vízszintes vonalat, a mely a vonalpár alatt kissé távolabb fekszik, alsó segédvonalnak nevezük. Hogy nevezik azt a vízszintes vonalat, a mely a vonalpár alatt fekszik? Mit nevezünk alsó segédvonalnak? (A tanító a nagy táblán a felső segédvonalra mutat.) Hogy nevezzük ezt a vonalat? Miért nevezzük ezt a vonalat felső segédvonalnak? (A tanító a vonalpár alsó vonalára mutat.) Hogy nevezzük ezt a vonalat? Miért nevezzük a vonalpárnak ezt a vonalat alsó vonalnak? (A tanító a vonalpár felső vonalára mutat.) Mi a neve ennek a vonalnak? Miért nevezik a vonalpárnak ezt a vonalat felső vonalnak? (A tanító az alsó segédvonalra mutat.) Hát ezt a vonalat minek nevezzük? Hol fekszik az alsó segédvonal?

Figyeljétek! Nyujtsátok előre jobb karotokat! Már mondtam nektek, hogy arra felé, a hol a jobb karotok van, van *jobbra*. Melyik karotok felé van jobbra? Azt is említettem, hogy arra felé, a merre a bal karotok van, van *balra*. Melyik karotok felé van balra? Arra felé, a merre fejétek fölött a padlás van, van *fölfelé*. Merre van fölfelé? Arra felé, a merre lábaitok alatt a padló van, van *lefelé*. Merre van lefelé? Mutassatok most jobb kezetekkel jobbra! Mutassatok jobb kezetekkel balra! Mutassatok jobb kezetekkel fölfelé! Mutassatok jobb kezetekkel lefelé! Jobb kezetek előrenyujtani! Nyujtsátok ki jobb kezetek mutató ujját! Figyeljétek rám! (A tanító háttal áll fel a gyermekek felé.) Most jobb kezemet kissé jobbra fölfelé lenditem. Tegyetek így ti is! Most jobb kezemet kissé balra lefelé lenditem. Tegyetek így ti is! Kezeket karba! (A tanító krétát vesz kezébe.) Figyeljétek arra, a mit most csinállok. A krétának egyik végét most a vonalpár alsó vonalára helyezem. Aztán húzok egy

egyenes vonalat kissé jobbra fölfelé, a vonalpár felső vonaláig. Milyen vonalat húztam én most. Miért nevezzük ezt a vonalat jobbra dülő ferde vonalnak? A ki ezt a vonalat meg tudja csinálni, nyujtsa fel az ujját! Gyere ki, N.! Hadd látom, utánam tudod-e csinálni? Helyezd a kréta végét a vonalpár alsó vonalára! Jobbra fel a felső vonalig! Elég! Gyere ki te is, N.! Most ezt a vonalat, mikor én a nagy táblán csinálom, ti is meg fogjátok csinálni palatáblátokon. Palavesszót a kézbe! Palavesszót a vonalpár alsó vonalára! Jobbra föl a felső vonalig! Elég!

Milyen vonalat csináltál, N.? Irjatok ilyen vonalakat most többet is, de ügyeljétek, hogy éppen az alsó vonalnál kezdjétek, a felsőnél pedig végezzétek! Én az alatt majd megnézem, ki csinálja meg legszebben? (A tanító a gyermekek írását megszemléli, miközben a nyert tapasztalatokhoz képest dicsérő, buzdító megjegyzéseket tesz azokra, vagy esetleg a szükséges útbagazításokkal látja el őket.)

Kezeket karba! Figyeljétek ismét reám! A kréta egyik végét most a vonalpár felső vonalára helyezem. Aztán húzok lefelé, kissé balra tartva, egy egyenes vonalat, egész a vonalpár alsó vonaláig.

Merre dül ez a vonal a felső végével? Hogy nevezzük az olyan egyenes vonalat, a mely a felső végével jobbfelé dül? Miért nevezzük ezt jobbra dülő ferde vonalnak? Hát az a vonal, a melyet előbb irtatok, merre dült a felső végével? A vonalpárnak melyik vonalától kezdtétek húzni az előbbi vonalat? Merre húztátok az előbbi vonalat, N.? A vonalpárnak melyik vonalától kezdtem én húzni ezt a vonalat? Merre húztam én ezt a vonalat? Jobbra dülő ferde vonalat tehát nem csak alulról fölfelé, hanem felülről lefelé is lehet húzni. Olyan vékony-e ez a vonal, mint a minőt előbb húztunk? Jegyezzétek meg, hogy felülről lefelé rendszeren vastagabb vonalat fogunk húzni mint alulról fölfelé! Meglátom van-e közöttetek olyan gyermek, a ki ilyen vonalat is tud húzni! Gyere ki, N.! Helyezd a kréta végét a vonalpár felső vonalára! Húzz lefelé, kissé balra tartva a vonalpár alsó vonaláig egy egyenes vonalat! Gyere ki te is, N.! Most velem együtt ezt is mindnyájan egyszerre fogjátok csinálni, a mint vezényelni fogom. Palavesszót a kézbe! Palavesszót a felső vonalra! Balra le az alsó vonalig! (A tanító ugyanezt vezényszóra, többször ismételteti. Aztán az előbbihez hasonló eljárás következik.)

Most tegyétek kezeiteket ismét karba! Én fogok írni, ti pedig figyeljétek! A krétát ismét az alsó vonalra helyezem. Aztán húzok jobbra fel a felső vonalig egy egyenes vonalat. De most nem veszem fel a krétát, hanem e pontról húzok még le is, kissé balra tartva egy vastagabb egyenes vonalat. A mint látjátok, most egymásután írtam le azt a jobbra dülő ferde vonalat, a melyet előbb alulról fölfelé húztatok és azt a jobbra dülő ferde vonalat, a melyet felülről-lefelé húztatok. Kíváncsi vagyok, utánam tudjátok-e ezt csinálni? Próbálja

W meg először a nagy táblán N.! Krétát az alsó vonalra! Jobbra fel, a felső vonalig! Balra le az alsó vonalig! Elég! Kisértsd meg te is, N.! Ugy-e nem is nagyon nehéz? Most ezt is mindnyájan egyszerű fogjátok csinálni! Palavesszót a kézbe! Palavesszót az alsó vonalra! Jobbra föl, a felső vonalig! Kissé vastagabban le, az alsó vonalig! Elég! (Többszörös gyakorlás és egyesekkel való iratás a nagy táblán is. Most a tanító egyes ügyesebb gyermekeket hív ki és ezek által vezényelteti és iratja ugyanazt a gyakorlatot. Változatosság okáért újból maga is vezényli és írja, valamint vezényelteti és iratja ezt az összes gyermekekkel is.)

Ha hazamentek, vegyétek elő többször otthon is palatáblákat és írjátok tele a vonalpárok között ilyen alulról fölfelé és felülről lefelé menő, jobbra dülő ferde vonalakkal!*)

Irodalom és művészet.

— **Mit vegyünk?** A karácsony közeledtével mindenki lelkét egy kérdés foglalja el. Mit vegyek szereteteimnek? Mivel egészségünknek a gond árt, s az én kedves olvasóimnak pedig állandó jó egészséget akarok, azért felmentvén őket e gondtól, ajánlok egy maradandóbb s becsesebb ajándékot a közönséges játéknál, egy jó és hasznos könyvet. A jóságát mutatja a II-ik kiadás s a 7000 darab felé haladó példányok. Csak 4 krral lett drágább az első kiadásnál, mert egy nyomtatott ívvel és sok hasznos dologgal bővítetett. Mivel a nagyméltóságú püspöki tanterv az énektanítást iskoláinkban kötelezővé teszi, ha tanulóinkat énekkönyvvel ellátjuk, kettős ezélt érünk el: ajándék által a szívet örömmre és hálaóra gerjesztjük s a püspöki tanterv által reánk rótt köteleességnek fél nehézséggel felelhetünk meg, mert az énekeket nem kell iratni. A könyv címe: »Énekfűzér«. Kapható Számord Ignác jav. lelkész urnál Esztergomban. Ára 20 kr.

— **Fráter Jukundián.** Papi adomák, ötletek és jellemvonások gyűjteménye. II. kötet (második félezer), összeszedte Babik József, egri egyházmegyei áldozó-pap, tanítóképző tanár Egerben, ára 1 frt 40 kr. Jóízű, kaczagató dolgokat foglal magában ezen 288 lapra terjedő kötet a következő címekek alatt: Káplánok az iskolában, Szerzetesek, Kispapok, Kántorok, Sekrestyések és harangozók, Atyafiak, Rabbinusok. — A kiadó értesíti a t. olvasóközönséget, hogy még egy III-ik kötet is fog megjelenni, melynek tartalmát *Noviczius Gaudenzius* fogja kedélyesen elcsevegni. — Ugy az előttünk fekvőt, mint a jövődőt melegen ajánljuk a szolid humor kedvelőinek.

*) A tanító ne mulassza el az írva-olvasáshoz előkészítő ezen gyakorlatok mindenikénél az óra végén minden alkalommal buzdítani a növendékeket arra, hogy az iskolában végzett kis rajzokat és írásgyakorlatokat otthon is szorgalmasan ismételtessék. Magától értetődik, hogy csak az eddig feldolgozott anyag is nem egy írva-olvasási óra szűk keretében, hanem majdnem egy teljes hó alatt dolgozandó fel. Ha valahol szükségesnek látszik, úgy itt kétszeresen igaznak bizonyul az a szabály, melyet ez a közmondás foglal magában: »Lassan járj, tovább érsz.«! A ki erről megfeledkezve, a növendékek kellő előkészítése nélkül hajszoja ezeket előre, az csak későn, mikor az elmulasztottakat pótolni többé már nem lehet, győződik meg arról az igazságról, hogy »aki sokat markol, keveset szorít.«

VEGYESEK.

 Lapunk jövő számához, mely ez évfolyamban az utolsó lesz, t. előfizetőink kényelmére postatulványt és lev. lapot mellékelünk. Az utóbbit az int. megrendelésekre kérjük használni, valamint esetleg annak kijelentésére, hogy a lap küldését beszüntessük. Igen kérjük erre t. előfizetőinket, kik a jövő évben kilépni szándékoznak, hogy a nyomtatandó példányok száma felől biztos tájékoztatást nyerhessünk. A lap visszaküldése ugyanis tapasztalat szerint nem elegendő, miután útközben a címzalag elrongyolódván, a lap rendszeresen a nélkül érkezik vissza hozzánk.

Restauráció. A »Népművelők Budapesti Egyesülete« alapos restauráción ment a mult heten keresztül. Ugyszólván egész tisztikarát ujonnan választották. — Különös érdekelttség mutatkozott az elnök, titkár és szerkesztő választása iránt, mely — az egyesület tapintatának dicséretére — rendkívül szerencsésen ütött ki. Elnök lett *Sántha Lajos* ig. tan., kit mint ügybuzgó és irodalmilag is működő tanfőfiút ismerünk. Elnöksége bizonyára új életet fog a már tespedő egyesületbe önteni. Titkár *Váradi Amadé* lett, ki már előbb is vitte közmegelegedésre, e tisztet. Szerkesztő *Konczek Lajos*. Fiatal, buzgó tanító, kinek higgadt komolysága, igazságszeretete a lap olvasóinak tetszését bizonyára ki fogja érdemelni. Az új kollegát melegen üdvözljük, remélve, hogy a magyar tanügy emelésére fiatal erejét összpontosítani fogja. Tartsa sokáig a szerkesztői tollat!

Tanítók a tanfelügyelő-irodáknban. A közoktatásügyi miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a tanfelügyelőségeknél az eddigi díjnokok helyett, kik a tanügyi dolgokhoz vajmi keveset értenek, tanítók alkalmaztassanak. Örömmel üdvözlünk ezt a tervet, ha a berendelendő tanítók nemcsak díjnoki, hanem a tanfelügyelet körébe tartozó egyéb teendőkre is alkalmaztatnának és alkalom adtán segéd- és később valóságos tanfelügyelőkké lépteltetnének elő. Mert különben e tanítók szerepe nagyon fog hasonlítani a cziroméhoz, melyet kifaacsarnak, aztán eldobnak. (M. H.)

Kiadóhivatali pósta.

T. hátralékos előfizetőink ne vegyék rossz néven, ha e napok folyamán levelet kapnak tőlünk, a melyben hátralékuk nagyságát hozzuk szives tudomásukra. Nagyon kérjük annak kegyes beküldését, hogy kötelezettségeinknek mi is megfelelhessünk.

H. L. A közoktatásra vonatkozó törvényeket és rendeleteket *Belicza József* gyűjtötte össze ezen cím alatt: »Népközt. törvények és rendeletek gyűjteménye. Ára 1 frt 60. — A kath. iskolákra vonatkozó rendeleteket a Sz. István társulat adta ki. — Az előbbi bármely könyvkereskedésnél, az utóbbi a nevezett társulatnál szerezhető meg. — Az üdvözlöt az illető szívélyesen viszonozza.

Van szerencsénk a n. é. közönség és nagyrabecsült vevőink becses tudomására hozni, hogy

BUTORCSARNOKUNKAT

mely nagyszerűség tekintetében a maga nemében páratlan s méltó látványosságot képes
BUDAPEST, IV., Hatvani-utca II., I. emelet (Neruda-féle üzlet melletti palotában)
megnyitottuk s annak egész napon át való megtekintése a n. é. közönség szabadságában áll.

Csarnokunk dús választékban tartalmaz teljes háló-, ebédlő- és dolgozó-szoba, valamint szalonberendezéseket, ó-német-, angol-, renaissance- és barock stílusban, nemkülönben minden egyes butordarabot a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, minden egyes versenyt fölülmulól legolcsóbb árak mellett, mert elvünk:

csekély haszon mellett nagy forgalmat elérni.

A n. é. közönséget kérve, hogy csarnokunkat minél számosabb látogatásával szerencsétlenni méltóztassék, maradunk hazafiai üdvözlettel

STEIER és HOFFMANN

butorkereskedők, kárpitosok és díszítők.

☛ Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. ☛

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedés kiadásában (Budapesten, Andrassy-út 21. sz. a.)

✧ megjelent ifjusági iratok és képeskönyvek. ✧

Tündérmesék.

Meséli Elemér bácsi.

Harminezöt válogatott mese, tizenhatszöt gyönyörű képpel.
Ára színes borítékba kötve 2 frt.

1. **Andersen meséi.** Ára 1 frt 40 kr. — 2. **Andersen újabb meséi.** Ára 1 frt 40 kr. — 3. **Andersen összes meséi.** Ára 2 frt 80 kr.

Mindegyiket számos fametszevénny és színnyomatú kép díszíti. Az elsőben 30, a másodikban 29 és a harmadikban 59 mese van.

Képes mesék.

Jó gyermekeknek meséli:

JÓZSI BÁCSI.

Huszonegy mese, tizenhatszöt pompás színnyomatú képpel.
Ára 2 frt.

Tanulók Olvasótára.

1. *Évfolyam:* Berzsenyi Dániel, Zrínyi Miklós, Hunfalvi Pál,

Balassa Bálint, Trefort Ágost, Pázmány Péter, Jókai Mór, Kazinczy Ferencz, Kisfaludy Károly, Kármán József.

II. *Évfolyam:* Pesti Gáb., Hel-
tay Gáspár, Fáy András, Né-
balladák és románczok, Régi
magyar népies költészet, Tinódy
Sebestyén, Kossuth Lajos, Vö-
rösmarty Mihály, Deák Ferencz,
Cserél Mihály, Apor Péter.

Egy évf. ára bekötve 2 forint.
Egy-egy füzet külön 20 krért
is kapható.

Képes színházkönyv.

Negyedrét alakú kemény pa-
pirosan 4 színpadi hatást gya-
korló képpel.

Ára 4 frt 50 kr.

A kis magyar mint köszöntő.

Összeállította:

BÁCSI JÓZSEF.

Ára kötve 80 kr.

Ifjuság könyvtára.

Egy-egy kötet, négy képpel, ke-
mény kötésben, ára 50 kr.

Tartalom: Hoffmann és

Höcker elbeszélései. A ba-
rátság áldozata. A könyvműség
következményei. — Isten nem
hagya el övéit. Beethoven Lajos.
A sirból. Négerélet. Bátya és
öcs. Nemezis. A bankjegyek.
Tiszteljed atyádat és anyádat.
Baró Vignerolles. Tedd a he-
lyest. A ki Istenben bizik, azt
el nem hagyja. Szerelmehegyi:
Balassahalom. Szabó A.: Gyer-
mekszínház. Boros M.: Attila.
Józsa G.: Kis-Színpad.

MAGYAR MESEKÖNYV.

Jó gyermekek mulattatására.
Hét színnyomatú képpel.

Karlovszky Bertalantól.

A díszesen kiállított mű
ára 2 frt 80 kr.

BÁRÓ MANX

(Münchhausen kalandjai.)

Az ifjuság és a nép számára
kidolgozta

Füredi Ignác, képző-tanár.

100-ik, 16 képpel bőv. kiadás.

Ára 1 frt 20 kr.